

“Истину треба стално понављати, јер заблуде непрестано расту”

Гете

Поводом доношења Закона о информисању и догађања у Влајковићевој улици, неке стране дипломате изјавиле су "да се ради о унутрашњим проблемима и да немају право да се мешају". Какав цинизам! С обзиром на то да се не можемо похвалити са памћењем, чак нисмо сигурни шта нам се десило јуче, осећам изузетно важним да подсетим на дугогодишње недипломатско понашање страних дипломата у Србији, посебно оних из САД, Велике Британије, Француске и Немачке.

Амбасадори наведених земаља, већ годинама, директно се мешају у спољну и унутрашњу политику Србије. Амерички амбасадори су буквално гувернери Србије. Још од чувеног Вилијема Монтомерија и његове супруге Лин, па преко Камерона Мантера, до Џенифер Браш, ниже чиновнице која сада отправља послове, живот свих нас је зависио и, евидентно је, зависи од њихових активности и изјава.

Србија последњих година крши Бечке конвенције, дипломатске и конзуларне, јер их не примењује, односно толерише непримерено понашање страних дипломата. Амбасадоре и друге дипломате морала је проглашавати непожељним особама (*persona non grata*). Многе земље су се питале зашто Србија не примењује Бечке конвенције, које су столећима стваране и без којих би у међудржавним односима владао прави хаос.

У Бечкој дипломатској конвенцији прецизиране су јасне границе између допуштеног и недопуштеног, о чему говоре многи чланови, посебно члан 41:

"Не дирајући у њихове привилегије и имунитете, сва лица која уживају те привилегије и имунитете дужна су да поштују законе и прописе државе код које се акредитују. Они су дужни да се не мешају у унутрашње ствари те државе. Сви службени послови морају се водити са и посредством Министарства спољних послова земље пријема. Просторије мисије не смеју се употребљавати за циљеве који нису у складу са функцијама мисије..."

Недозвољена средства, осим мешања у унутрашње ствари земље пријема, су: бављење шпијунажом, корупцијом, прикупљањем политичких, војних, научних, привредних, државних тајни и др. Све је то повезано са прецизним одредбама Бечких конвенција, да дипломата не може бити ухапшен, чак и када изврши убиство или шверцује дрогу, не може бити суђен итд. Земља пријема, ако се бави наведеним, проглашава га непожељном особом, која мора напустити територију у року од 48 сати, а земља одашиљања дужна је, ако је морална, да му суди. Наведене земље, да су имале морала, саме су морале повлачити те надридипломате и примерено их кажњавати.

Ево само неких примера агресивног и недипломатског понашања:

"Неодговорна реторика неких јавних личности може само успорити прилив страних инвестиција, а то ће највише осетити грађани и тржиште", рекао је амерички амбасадор Мајкл Полт у време једне предизборне кампање. Додао је "да насиље на Космету (мислећи на Србе, прим. Б.Б.) треба спречити по сваку цену, јер ће оно донети само несагледиву штету српском народу"... Још у временима када је Марти Ахтисари носио по Европи онај контаминирани пакет о Космету, а посебно када га је донео у Београд, наведени амбасадор и његов колега из Велике Британије давали су још жешће изјаве, не само у вези са Косметом, већ и у време предизборних кампања, агитујући за неке партије и кандидате.

Американац Полт и Француз Перне, гостујући на Правном факултету, затражили су (читај: наредили) да се из студентских уџбеника уклоне текстови о злочинима НАТО над цивилним становништвом за време "Милосрдног анђела". Овај поступак је у односима суверених држава незамислив и спада у најтежа огрешења дипломатских службеника. То је директно неуважавање суверенитета Србије, међународног угледа једне чланице ОУН, а посебно аутономије факултета. Тадашња Влада се оглушила и на захтев студената да државни органи предузму одговарајуће мере, на основу Бечких конвенција.

Такође, подсећам да је амерички амбасадор Полт у једној ТВ емисији рекао: "Резолуција у СБ биће донета на основу предлога Ахтисарија". На констатацију водитељке да је то кршење Устава Србије, додаје: "Није никакав проблем да Србија промени део Устава". Осим милион небулоза и контрадикторности у двочасовној емисији, ово је доказ да за САД не постоји српски Устав, Србија, Савет безбедности ОУН, руски ставови... Након јављања гледалаца, тај је надридипломата, бесан на ставове и питања публике, изјавио:

"Шта ви Срби хоћете?! Хоћете у НАТО, а плујете по НАТО! Хоћете у ЕУ, а плујете ЕУ!"

Тада сам у једном тексту подсетио тог "дипломату", као и његовог наследника Мантера, да у Хитлеровом "Мајн Камфу" има једна реченица којом учи нацисте како би земље требало освајати: "Полако сецкати део по део, као када једете кобасицу".

Ставови британског амбасадора у тој ТВ емисији били су још жешћи. Осим што је солидно научио енглески, изјавио да је "учио српски, бошњачки, хрватски и црногорски језик". На питање о агитовању у предизборној кампањи, Енглез отворено (за разлику од Полта) изјави да је агитовао и за кога. "Космет ће бити независан (...), нема поделе Космета, то се неће дозволити", рече та громада од дипломате. Нешто слично рече у тој емисији и један наш професор, сада амбасадор. На вапај водитељке "а узимање целе територије?", професор рече "да је то нешто друго" али то "нешто друго" није објаснио.

Монтгомери је био посебна прича. Цитирање његових изјава захтевало би стотине страница. Организовао је 2000. године, након петог октобра, семинаре за дипломате на Палићу и Златибору. Ко није био полазник тих семинара, предвиђен је био за одстрел из МСП-а, што се и десило. Чак је постојао списак антиамеричких дипломата, а то смо били сви ми који смо у разговорима или анализама критиковали понашање САД у међународним односима. Монтгомери је на крају сваког семинара одржао предавање и сликао се са полазницима. Познато је да је у част одласка Монтгомерија уништено неколико стотина скупочених ракета "Стрела", под мотивацијом "да их се не докопају терористи". То је била иронија, с обзиром на то шта је и кога је све Монтгомери, још из центра у Мађарској, организовао и контролисао у Србији.

О изјавама и деловању немачког амбасадора, понашању предавача страних језика у МСП-у из те амбасаде, затим о петорици Швајцараца који су радили у МСП-у, прегледали и носили у Швајцарску документацију и досијее дипломата, те учествовали у изradi интерних аката, нема смисла писати. Такође, просторије амбасада ће једнога дана "причати" ко је све долазио на састанке и какве је инструкције добијао, које су се углавном показале кобним и за народ и за државу.

Знам само једно: када се забораве Закон и Влајковићева, стране дипломате наставиће да се мешају у унутрашње ствари Србије, посебно у вези са Косметом и другим отимачинама. А Србија ће наставити да крши Бечке конвенције и неће их проглашавати непожељним особама.